

Rasism, vit överhöghet, USA, Kuba

Rasism och vit överhöghet: USA och Kuba

Det som ligger bakom rasism som ett politiskt maktprojekt är vit överhöghet, white supremacy. Det enda landet i världen som från början skapats som en sådan makt är USA. Det var i detta sammanhang som USA:s väpnade styrkor utvecklades. Deras ursprung fanns i frihetskriget mot britterna i försvar av vit överhöghet, landerövringar och slaveri. Snart efter oberoendet engagerades USA:s armé i uppgiften med utrotning av indianerna och försäkra expansionen av den nya republiken.

Massakern vid Wounded Knee. Foto: Northwestern Photo Co. (Trager & Kuhn), Neb Chadron. (1891)

USA:s armé smiddes i utrotningskrig mot ursprungsbefolkningarna. Alla medel användes. Brutaliteten kände inga gränser och ingen åtskillnad gjordes mellan civila och kämpande. En av metoderna USA använde var att förstöra indianernas skördar och matreserver för att besegra dem genom hunger. Det är en metod som förfinades senare under Vietnamkriget. En obruten historisk kedja förenar krigen mot ursprungsbefolkningarna med Vietnamkriget och senare ekonomiska blockader mot bland annat Kuba och Venezuela.

Ekonomiska blockader är enbart en variant av utsvaltning, målen är desamma: att framkalla svält för att straffa civilbefolkningen för att underkuva eller utrota dem. Utrotningen av indianerna rättfärdigades av vit överhöghet. Att ha deltagit i sådana krig och vara slavägare verkar ha varit ett krav för att kunna bli president. Alla de första åtta presidenterna var slavägare.

Straffarbetande fångar i södra USA. Foto: Detroit Publishing Co. (~1900)

För att säkra en enda front av vita inbyggare mot ursprungsbefolkningarna och garantera slaveriet skapades en illusorisk allians över sociala klasser bland de vita för att legitimera och tillåta stöld, exploatering eller utrotning av alla icke-vita. Detta låg till grund för kolonial ockupation och skapade 'den vite mannens land', den första apartheid-staten, som senare följdes av Sydafrika. Våld mot indianer och våldet som ligger inbyggt i slaveriet blev en vanlig och normal del av den vita mentaliteten som råder än idag.

Medan USA:s oberoende konsolideras med syftet att stärka och utsträcka den vita överhögheten så äger frihetskampen i Latinamerika rum i strid mot den europeiska vita överhögheten.

Det var Kubas oavhängighet och sedan USA:s överhöghet som definitivt etablerade vit överhöghet över ön. Det var grunden till ett uppror som inte enbart var mot utländsk dominans utan också mot den rasism som försökte införa samma Jim Crow system i Kuba som rådde i USA i försöken att omforma ett samhälle med rasism till ett samhälle med vit överhöghet. Motstånd mot USA, Jim Crow och den vita överhetens dominans fanns i Kuba innan revolutionen.

Den kubanska revolutionen befriade Kuba från diktatorn Batista och USA:s dominans som utövades via Batista. I Imperiets ögon var revolutionen en utmaning mot den vita överhöghetens dominans. Och utmaningen förstärktes när några av revolutionens första åtgärder var att bekämpa rasism och korrigera de orättvisor som ärvts från slavperioden. Det gjordes framförallt inom en fundamentalt viktig fråga: hälsovård.

Don Fitz skriver i sin utmärkta bok 'Cuban Health Care': 'I det förrevolutionära Kuba påverkade rasism alla aspekter av hälsovård: det fanns färre sjukhus på landsbygden och i östra Kuba där svarta dominerade. Kliniker som tog emot alla accepterade mycket färre svarta och det var så gott som omöjligt för svarta att studera medicin.'

Det är svårt att överskatta vikten av revolutionen 1959 som inledde de viktigaste förändringarna i livet för de svarta sedan

upphävandet av slaveriet.

Fitz kommenterar: ?Den revolutionära regeringen skickade hälsovårdsteam till fattiga samhällen och de östra delarna av ön ungefär samtidigt som medborgarrättsrörelsens demonstrationer slogs ner av polis och attackerades av hundar i USA för att de krävde rätten att komma in på 'white-only' etablissemang. Kontrasten mellan Kuba och USA var uppenbar för kubaner och också många i USA.

Kubas regering påbörjade också alfabetiseringskampanjer för vuxna och barn i hela landet för att rätta till en annan orättvisa från slavtiden: att analfabetism i första hand drabbade svarta och fattiga.

Med dessa kampanjer för hälsa och utbildning gjorde den kubanska revolutionen en enorm insats för att återge den fattiga befolkningen dess värdighet; särskilt gäller det dem med afrikanskt ursprung. Detta var oacceptabelt för vita rasister i USA och en Gerald Horne frågar oroligt: ?Kan afrikaner i USA fortsätta att exploateras lika skamlöst om de svarta i Kuba uppnår jämlikhet??

I skenet av detta är det inte förvånande att USA är fientligt inställd till den kubanska revolutionen. Hatet ökade när Kuba började sin internationalistiska kamp mot vit överhöghet. Detta skedde huvudsakligen på två sätt: genom hälsovård och, ofrånkomligen, i väpnade konflikter.

Kort efter revolutionen, och självt kämpande med enorma svårigheter, skickade Kuba medicinskt bistånd till Chile efter en jordbävning 1960. Kubanska medicinska brigader skickades också till Nicaragua 1972 och till Honduras 1974 när dessa länder också drabbades av jordbävningar. Men i huvudsak var det till Afrika som Kubas hälsovårdsbistånd gick. Med stöd av Sovjetunionen koordinerade Kuba den första massvaccinationskampanjen mot polio i Kongo.

Kubanska läkare i Haiti. Foto: Prensa Latina

Till slutet av 1980-talet hade det kubanska biståndet nått fler än ett dussin afrikanska länder inklusive Burkina Faso, Kamerun, Kap Verde, Ghana, Guinea, Libyen, Madagaskar, Mali, Mauretanien, Marocko, Mocambique, Nigeria, Sao Tome och Principe, Seychellerna, Tanzania, Uganda, Västsahara, Zambia och Zimbabwe.

För Kuba var det ett sätt att försöka reparera de orättvisor som århundraden av kolonial exploatering från den vita överhögheten åstadkommit.

Kubas andra grundläggande bidrag till hälsovården är genom den Latinamerikanska Hälsohögskolan i Havanna, ELAM. Där kan fattiga studenter från hela världen, i huvudsak Afrika och Latinamerika och huvudsakligen svarta, studera medicin. Detta utökar ytterligare Kubas bidrag till världen. Fram till 2020 hade Kuba utbildat 30 000 studenter från fler än 100 länder till läkare.

Kubas insats i Angola döptes till ?Carlota? som en hyllning till en exceptionell afrikansk kvinna och slav som ledde två uppror mot kolonialt förtryck i Kuba. Hon lemlästades innan hon dödades av bödlarna som lyckades fånga henne vid det andra upprorsförsöket.

Operation Carlota är förmodligen den viktigaste insatsen mot vit överhöghet och dess våld under 1900-talet.

Kubanska soldater i Angola

I en bok om detta säger en av de viktigaste deltagarna i konflikten, den kubanske generalen Harry Villegas 'Pombo': Mellan 1975 och 1991 deltog ungefär 425 000 kubanska frivilliga. De organiserades av Kubas revolutionära ledarskap för att utföra uppdrag i Angola. De åkte dit som svar på en begäran om hjälp från den angolanska regeringen. 1975 hade folket där nyligen vunnit sin självständighet från Portugal efter närmare 500 år av brutal utplundring och exploatering. Nu attackerades landet av apartheidregimen i Sydafrika och dess allierade.

Syftet med den kubanska insatsen, som varade 16 år, var att hjälpa Angola att försvara sig själv och slå tillbaka den militära aggressionen från Sydafrika, som hade stöd från Washington. Uppdraget avslutades efter det förödande nederlaget som apartheidregimen led i mars 1988 vid slaget om Cuito Cuanavale i södra Angola. Det skedde samtidigt som en stor kontingent av kubanska, angolanska och namibiska kämpar var på väg söderut mot Sydafrikas baser i Namibia, som Sydafrika då behärskade.

Stalingrad var det avgörande slaget som påbörjade nederlaget för Nazityskland. Nazisterna led där ett spektakulärt nederlag liksom deras anspråk på rasöverhöghet och utrotande av slaviska folk och andra 'untermenschen'. Cuito Cuanavale var den apartheidregimens Stalingrad.

Som Nelson Mandela sa när han reste till Kuba kort efter frigivningen 1991: 'Kubanska internationalister har givit ett bidrag till oberoende, frihet och rättvisa i Afrika som inte har någon motsvarighet. Det på grund av de principer av oegennyttia som utmärker det. Sedan sina första dagar har den kubanska revolutionen varit en källa till inspiration för alla frihetsälskande folk. Var finns det land som bett om Kubas hjälp och blivit nekat? Hur många länder hotade av imperialism eller kämpande för sin nationella frigörelse har inte kunnat räkna med Kubas stöd? Vi i Afrika är vana vid att vara offer för länder som vill splittra våra territorier i bitar eller undergräva vår självständighet. I Afrikas historia finns inget annat fall av folk som rest sig upp för att försvara oss.'

Vapenbröderna Nelson Mandela och Fidel Castro

Kubas seger över de sydafrikanska trupperna var avgörande för att apartheidregimen skulle falla liksom för Namibias oberoende, som vid denna tid var en sydafrikansk koloni.

1988 sa Fidel Castro om Kubas deltagande i kriget i Angola: ?Det är välkänt att USA ligger sömnlöst över djärvheten hos ett litet land som Kuba som genomför ett internationalistiskt uppdrag som denna i Angola. Det faktum att en liten nation i Karibien har kunnat stödja ett afrikanskt broderfolk är något som går bortom deras fattningsförmåga. Vi vet hur de afrikanska folken tänker och det är annat problem som tynger USA:s politik. De afrikanska folken har i USA sett en allierad till apartheid, ansvarigt för att apartheid överlevt. Kuba har inga ekonomiska intressen i Angola eller Afrika. Kuba finns i Angola för att fullgöra sin plikt att hjälpa folken. Som vi sagt vid andra tillfällen; att vara internationalist är att betala tillbaka vår skuld till mänskligheten. Den som inte är beredd att kämpa för andra kommer aldrig att vara kapabel att försvara sig själv.?

Nyliberalism var tänkt som ett projekt att restaurera kapitalismen och återupprätta vit överhöghet som ett alternativ till de möjligheter som den ryska revolutionen 1917 visade på, liksom till den stora trovärdighetskris som kapitalismen genomgick efter första världskriget.

I den senare tidens nyliberala projekt i Latinamerika var det vit överhöghet som mobiliserade och gav verktyg till den mest efterblivna rasism som fortfarande finns på denna kontinent för att attackera progressiva regeringar. Det är ingen tillfällighet att i alla de länder där nyliberalismen triumferat så har en av de första åtgärderna varit att skicka ut de kubanska läkarna. Så var fallet i Honduras efter statskuppen mot president Zelaya 2009. Likaså i Brasilien efter kuppen mot Dilma Rousseff och i Bolivia efter kuppen mot Evo Morales. Den kortlivade kuppregeringen Jeanine Añez i Bolivia visade sin rasism genom att släppa lös mördande våld mot ursprungsbefolkningen.

Också i Brasilien var stöd från vita rasister nödvändigt för att Jair Bolsonaro skulle bli president. Rasism, kvinnomord, homofobi, attacker på ursprungsbefolkningen och miljön har ökat exponentiellt under Bolosnaro. Något som var att vänta med tanke på Bolsonaros stöd till, och underdånighet under, den vita överhögheten i Washington.

Nyliberalism i Latinamerika är framförallt ett nykolonialt projekt. Nyliberalism och nykolonialism är två uttryck för samma Washingtonbaserade maktprojekt. Den brutala nyliberala attacken på arbetsskyddslagar, offentlig utbildning och hälsovård, liksom på miljön, har det uttryckliga målet att reducera suveräna länder till kolonier. Nyliberalism försöker etablera nykoloniala regeringar i latinamerikanska länder. Añez i Bolivia, Macri i Argentina, Bolsonaro i Brasilien och Lasso i Ecuador med flera är alla exempel på nykoloniala administrationer vars uppgift är att övervaka överföringen av naturresurser och offentliga resurser från dessa länder till metropolerna. De vill till varje pris, inklusive våld och terror, förhindra all opposition. Exakt vad vit överhöghet alltid gjort där det kunnat styra och ställa.

Kuba fortsätter att vara under intensiv attack från Imperiet just för att inget annat land i världen har bidragit så mycket och på så många sätt till kampen mot vit överhöghet och vad det representerar. Inför hotet av vit överhöghet, som omorganiserar sig under en nyliberal ordning, så är Kuba exemplet som behöver följas.

Franklin Frederick, Monthly Review 211213 (med källor i originalet. Översättning och kortning: Z.Tiroler)

Cuba's defiant contributions to the fight against racism and white supremacy

SLUTSPURT I KANYLKAMPANJEN ? ?1 MILJON KANYLER TILL KUBA!?

HJÄLP TILL ATT NÅ MÅLET FÖRE NYÅR! BARA **10 000** KVAR!

Kampanjen ?en miljon kanyler till Kuba!?, är ett stöd till Kubas vaccinationsarbete i, och utanför, Kuba.

Kubas vaccination av sin befolkning är ett slag mot USA:s förlamande blockad som försöker tvinga kubanerna ner på knä genom

svält och desperation.

GE ETT BIDRAG! Pg 23 57 15 ? 0 ELLER Swish 123 182 37 72

Ta ett steg till och bli en del av solidaritetsrörelsen!

Ange namn, e-post, adress och skicka 300 kr för ett års medlemskap (150 för pensionärer, arbetslösa och studerande)

Swish 123 589 0975 eller Pg 40 54 11 ? 0